

”Vad vi äter spelar roll”

Foto: Erik Abrahamsson

Bland årets utställare fanns bland andra Djurrättsalliansen och Gröna Slussen.

Kunskap är ma(k)t, menade arrangörerna till den andra årgången av Vegoforum på Arbetarnas Bildningsförbund i Stockholm. Initiativet till ett forum togs förra året av just ABF Stockholm, Köttfri måndag, Svensk mat- och miljöinformation, med flera. Bland årets utställare återfanns bland andra Djurens Rätt, Gröna kassen, Vegologi, Djurrättsalliansen, det Gröna apoteket, Effekt och Klimataktion.

Förutom de vanliga stamkunderna som nutritionister och näringsfysiologer, veganer och studenter, djurrätts- och

klimataktivisterna, halv- och heltidspolitiker så var där ett par otippade deltagare i år, som en nationalekonom och en musikfestival.

Skatt på kött – hur skulle det funka? frågade sig Sarah Säll, doktorand vid Sveriges lantbruksuniversitet, SLU, och forskade snart på hur en köttskatt skulle kunna prissätta utsläppen från svensk produktion. Ett ur nationalekonomiskt perspektiv mycket effektivt styrmedel, enligt Säll. Som det ser ut i dag så äter svensken mer och mer, ja alldeles för mycket kött – 460-738 ton/år, en ökning med

60 procent på 20 år. Samma konsument betalar samtidigt för lite för det på grund av statssubventioner.

Säll har ställt kostnader för utsläpp i Östersjön jämte en nötskatt, i så fall skulle en kossa kosta tusen sinom tusen kronor mer att handha. En slutlig konsumtionskatt skulle hamna på 24 kronor per kilo nötkött, att jämföra med en krona per kilo bönor. Nöt har en 100 gånger större CO2-ekvivalent än böna. Tyvärr skulle inte skatten slå jämnt över inkomstgrupperna. Fattigare hushåll handlar i stort lika mycket animalieprodukter som de rikare, medan in-

komstskillnaderna fortfarande är stora.

Det totala pluset i statskassan skulle landa på 10-15 miljarder om året. Säll tror definitivt på en köttskatt inom tio år och berättade att det börjar röra på sig, att både LRF och Jordbruksverket har visat intresse för hennes forskning. Andra nationalekonomiska tips från Säll var att sänka momsen på frukt och grönt och utveckla kollektivtrafiken.

Om bönornas undergörande egenskaper och varför baljväxter är veg(etari)anernas bästa vänner föreläste näringsfysiologen Camilla Gard, engagerad inom Baljväxtakademien. I Sandler-salen satt Jonas Paulsson, initiativtagare till Köttfri måndag i Sverige, ledamot i Klimataktion, kommunalpolitiker för MP och utsedd till Årets miljöhjälte 2011 i WWF:s/Min planets omröstning, och talade om djurindustrins destruktiva inverkan på klimatet.

Paulsson var snart inbegripen i ett intressant samtal om året som gått tillsammans med två arrangörer från Way Out West, den göteborgska musikfestivalen som förra året, liksom i år igen, visade ”branschen” vägen och blev en köttfri zon, likt de arenor där sångaren Morrissey uppträder. Medan Köttfri måndag har fortsatt sitt lyckosamma arbete för fler köttfria dagar ibland allmänhet och i offentlig verksamhet. Men de mötte motstånd dagen före forumet i en debattartikel (Miljömagasinet 24/5).

Tyvärr krockade det samtalet med den minst lika intressanta frågan hur vi konfronterar kött-normen politiskt. Förra EU-parlamentarikern och Djurens Rätt-reportern, numera V:s riksdagsledamot och talesperson i miljö- och djurpolitiska frågor Jens Holm blev utfrågad av arrangörsankaret Toivo Jokkala. Frågorna löd: mycket är känt om animalieindustrins destruktiva konsekvenser, varför händer inte mer på politisk nivå; är det ens möjligt att minska köttkonsumtionen genom politiska beslut; går det att vinna över djurindustrin?

Länge har det ansetts vara en privatsak vad vi äter, hur vi bor och reser; men så som läget är just nu kan det inte längre fortgå så, menade Holm. I dag subventioneras animalieproduktionen, efter EU-direktiv, kolossalt mycket. Så snart en baisse – som efter en sjuka eller ett virus – kan skönjas på marknaden så pumpar EU in abnorma summor för att liksom återställa ”kundens förtroende för varan”.

Holm hade tre snabba förslag på problemet: 1) cellbehandlat kött; 2) inköpen till den offentliga sektorn; 3) implementera en köttskatt. Med enfaset hävdade han, i likhet med Säll, att åtgärder måste ske på det strukturella, politiska planet och inte på det individuella, personliga. Visst, vad och hur vi äter spelar förstås roll, men det är ändå politikens uppgift att slutligen lösa ekvationen, avslutade Holm sitt anförande.

Rikard Rehnberg

Nya stipendier till klimataktivisterna

Foto: Anders Berndes

Karin Gustavsson.

Två stipendiater har under maj månad fått diplom och utbildningsstipendier och också blivit hedersmedlemmar i Klimataktion. Jan Carlsons minnesfond delade ut stipendierna.

Jan Carlsons minnesfond bildades med anledning av hans bortgång 2012 och uppmärksammar personer som arbetar ideellt med miljö- och klimatfrågor. 2013 års stipendiater heter Karin Gustavsson och Lars Almström. Bägge har ett mångårigt miljöengagemang bakom sig. De verkar

outtröttligt, helt i Jan Carlsons anda, med ett ideellt engagemang och aktivt arbete för att föra ut kunskaper om klimatfrågan både inom politiken och till allmänheten. De har förändrat sin egen livsstil för att minska belastningen på miljö och klimat och uppmuntrar även andra till att göra detsamma.

Stöttepelare

Karin Gustavsson var med och startade Klimataktion i Sundsvall, hon har genom åren entusiastiskt varit en stöttepelare för många andra medlemmar

och även engagerat sig partipolitiskt för att kunna påverka i klimatfrågan. Gustavsson fick sitt diplom över en sallad på Kulturhuset i Stockholm, som hon besökte tillsammans med mor och dotter, även de numera engagerade i miljö- och klimatfrågor.

Drivit klimatfrågan

Lars Almström gick å sin sida i förtida pension för att snabbt kunna ge ut Lester Browns böcker om Plan B på svenska – tillsammans med Doris Norrgård Almström, som översatt böckerna – och har genom essäer, artiklar och föreläsningar väckt folks medvetande och drivit klimatfrågan framåt. Almström är en av de ledande krafterna bakom Grand Panthers och driver även framtidverket.se där information om klimatfrågan och nedsmutsande företags och politikernas agerande redovisas. Han fick sitt diplom på Café

Foto: Henry Aspeqvist

Lars Almström.

Gråmunken i Gamla stan, under stort jubel från ett trettiotal närvarande personer från Grand Panthers.

Anders Berndes
Anita Leal
ledamöter i Jan Carlsons
minnesfond

Mer information om fonden finns på klimataktion.se/minnesfonden.

Veckans citat

”

Det har aldrig funnits ett bra krig eller en dålig fred.

Benjamin Franklin (1706-1790)